

FF

Íslandstíðindi. Fiskiskapurinn hjá Föroyingum, ið rógva út her, hevur verið vánaligur hegartil; men vit vóna at tað verður frægari. Nú skuldi brátt verið góð fiskitíð her.

Síld hevur ikki trofið og trýtur ikki enn; men av tí at so nógv verður dripið av henni fæst ikki góður prísur, so har verður ikki góð peningavinna.

Veidan hjá teim föroysku skipunum, sum inni hava verið her sær soleiðis út:

Juli, «Sleipnir» 12.000, «Arizona» 11.000, «City of Norwich» 11.000, «Gracia» 15.500, «Nólsoy» 11.000, «Johanna Sofia» 15.000, «William Stephanson» 23.000, «W. G. Marchall» 10.000 og «Queen» 13.000.

Nokur av hesum skipum hava selt veidu sína her. «Sleipnir» og «Gracia» língu 35 øyr. (Ísl.) fyrri kilo, «Nólsoy» og «W. G. Marchall» 36 1/2.

«Queen» hevur eisini selt; men hvat teir língu til prís veit eg ikki.

Nógv fronsk fiskiskip hava verið inni her; yvirhøvur er veida teirra minni enn hjá Föroyingum.

Norðirði, 22. juli 1929. K.

Úr Föroyum.

Thorshavn.

Kappleikurin.

Sunnudagin seinnarpartin var heilt menniskjagótt í Havnar gøtum, og var tað ikki so underligt, tá bæði yngri og eldri høvdu um hesa tíð leitað sær niðan í Gundadal, har kappleikurin millum H. b. og Hjaltlendingar fór fram.

Tað er einki avvigt at siga, at aldri fyrr hava so nógvir áskoðarar staðið kring leikvøllin í Gundadali, sum henda dag. Og eingin yðaði seg um at vera niðankomin.

Í fyrra hálvleiki var javnfallt, hóast bolturin ferð eftir ferð vann fram til tey ymsu málini, men í báðum bóðum varð hann beindri út aftur á leikvøllin, stundum av varðmónum og fleiri ferðir av málmonnum. Varðmenn og málmenn í báðum portum høvdu nógv at gera í fyrra leiki, ið endaði við 0-0.

Aftaná eina lítla hvíld byrjaði annar dysturin. Í skjótleika vóru Hjaltlendingar velt fremri enn Havnamenn, men stóð leingi á jøvnum, hóast tað gjordist meira ferð í leikinum, sum útleið. Um hálvan seinra leik fekk H. b. boltin so væl fyrri frammanfyrri málið hjá Hjaltlendingum, at Herluf Hansen fekk lætt við at senda hann í mál; hann bar skjótt at, og bolturin kom í netið. Nú dundað kløppuni, tí hetta hevði mangur forsvorið, at døma eftir Íslandsferðini.

Hjaltlendingar byrjaði nú rættuliga at leggja sær nær, og kom bolturin nú ikki mangar ferðir móti teirra máli. Og í eistu stund, áður enn dómarin floytaði, sendi teir boltin í málið hjá H. b. Vóru kløppuni hvøll, tá H. b. gjordi mál, so ljóðaðu teir hvøllari nú. Nú var javnfallt 1-1. Og nú floytaði dómarin, og leikur var lokin.

Frivilligt Drengi Forbund.

Mandag d. 19. og 26. ds. Kl. 8 pr. indbyder F. D. F. alle Thorshavns Drengene over 10 Aar til Møde i Menighedshuset, hvor Delingsfører Knudsen, Aarhus, vil fortælle om F. D. F. og vise Lysbilleder.

Hvad er F. D. F. — Danmarks ældste Drengeforebund — stiftet d. 27. Oktober 1902 af Arkitekt Holger

Tornøe, der nu er Landsforbundets Næstformand — og tillige det mest udbredte — den 1. Januar 1929 10750 Medlemmer. —

Fra alle Samfundslag samler F. D. F. sine Medlemmer. Forbundets Motto er: Med Gud for Danmarks Ungdom. — Drengeenes Løsen: Ret Ryggen og tal Sandhed.

För snart 2 Aar siden kom F. D. F. til Færoerne, idet der da blev begyndt en Kreds i Trangisvaag. Og til Thors-havn er F. D. F. nu kommet og indbyder enhver Dreng, der er fyldt 10 Aar, til at blive Medlem. Indmeldelser modtages hver Aften mellem 8 og 8 1/2 af

Bogholder Knudsen, K. F. U. K.

Hjaltlendingar

Komu til Havnar tíðliga á leygarmorgni.

Eg hevði hugsað mær ein flaggskryddan høvdað, tá Hjalte lindingar, okkara næsti frændir, vóru komnir í land, men so var ikki. Táð nakað var líðið út á dagin, og fólk kundi vera komið á fótir — eisini svovnskarvarnir — fór eg at telja. 6 vóru flognið inni henda dagin, 3 dansk og 3 föroysk.

Undarligt tykist mær, at ikki fleiri kundi hava flagg uppi henda dagin. Men hvat kann væntast, táð ikki Løgtingi er ment at fáa flagg upp av onkrum slag. Henda stongin stóð her allan dagin. Tó trúgvdi eg ikki, at tað var av illvilja móti Hjalte lindingum. Heldur man tað vera, tí teir ikki tóra fyrri hvørjum øðrum, og er tað tí betur, at stongin verður niðurtikin. So er einki at ivast í.

Hagajørðin.

Kæri «Føroya Social-Demokrat»!

Gevi mær loyvi at takka tykkum fyrri uppskotið um uppdyrking av Føroya hagajørð. Lati nú hinar stóru flokkarnar — samband og sjálfstýri — royna seg. Teir siga seg at elska Føroyingar og Føroyar — latið okkum nú sliggja. Enn ganga bær blágrá í bygdum í Føroyum — tí eingin fest mjólksopin; meðan hagin liggur og biður eftir, at at haki verður settur í. Enn gongur seyður uppitarans og bitur tær spirir, sum gróva upp av tí sveitlu, sum træðarmáðurin hevur lagt niður í tað jørð, hann hevur verið heppin at fáa eftir teirri góðu lóg, sum E. Barentsen og N. Andersen tvingaðu íggjognum á lógtingi 1890. Kanska stórflokkarnir á lógtingi ætla at mosna enn nokur ár og lata seyðin hava allan rættin.

Nakrur av okkum, sum hava træðir og dag og dagliga merkja, hvat ein troð kann geva — vit leingjast móti tí degi, tá hin jarðleysi Føroyingur kann sleppa fram at velja sína egnu jørð og nýta fruktirnar óskerdar. Vit vóna, at javnaðarmenn gera sít besta.

Træðarmáður.

„Forskellig Anvendelse

af Frugt og Grøntsager“ hedder en Bog, der er tilsendt os og er udkommen paa Salves Forlag, Odense.

Bogen er en ny, moderne Husholdningsbog og er skrevet af den kendte Expert, Fru Anna Hansen, der leder Hønkogningscentralen, Odense.

Den nye Bog indeholder 156 gennemprøvede Opskrifter, som enhver Husmoder trygt kan forlade sig paa. Bogen, der er 60 Sider stor, trykt paa svært hvidt Papir og forsynet med farve trykt Kartonomslag, er anlagt i tre Hovedafdelinger: »Varme Retter med Grøntsager« — »Kolde Anretninger« og »Desserts med Frugte«. Dessertafdelingen har 64 glimrende Opskrifter, i »Varme Retter med Grøntsager« findes 59 forskellige, og i »Kolde Anretninger« 33.

Prisen er Kr. 1,50.

Ólavssøka í Keypmanna-havn.

Ólavssokudag helt Gudmundur Bruun prestur föroysku messu í Keypmannahavn.

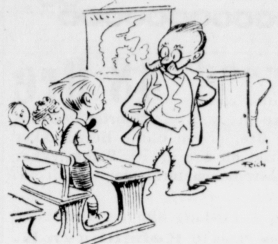
2 børn vórðu skird á föroyskum máli.

100 ára minningarrit Føroya amts bókasavns er nú útkomið. Hetta er prýðulig bók, um ikki júst rúgvismikil og myndarik, o. u. 120 blaðsíður, 4 myndir og 4 plátur.

Minningarritið verður greinligari umtala seinri.

Et og andet.

BOTANIE

— Kan Ole — foruden Rosenbladet — nævne andre Blade, der har takket Rand? — Ja, Svabladet — Hr. Lærer.

I Ashford ved den engelske By Kent har en Arbejderhustru, Mrs. Walter Smitt, forleden født Tvilling. Det er tredje Gang i Løbet af 4 Aar hun føder Tvilling. Alle Børnene, hvoraf de to sidste nu er 3 Aar 9 Maaned, er alle raske og sunde. Desværre for den store Familie er Faderen uden Arbejde.

— Nutidens Piger er meget mere kultiverede end Nutidens Drenge. Jeg har ikke noget imod, at Drenge er glæde; men jeg synes ikke om det, naar de ved min Entré i en Omnibus hilser mig med Velkommen: Der er den gamle Bæver. Saa er det anderledes med Pigerne. De rejser sig op og glæder mig en Plads i Bussen. Det er løvrigt mit Indtryk, at Nutidens Piger tilstræber at blive virkelige Damer, medens Drengeenes Tendenser absolut ikke gaar i Retning af det gentlemanlike.

En Italiens-Rejsende, der for nogen Tid siden besøgte Digteren d'Annunzio, fortæller følgende:

I Løbet af Samtalen spurgte jeg d'Annunzio, hvad han tænkte om de nye Forhold efter Konkordiatet mellem Paven og Mussolini: — Kender De, svarede Annunzio, de Ord, som Nietzsche har sagt: Saa fremt der fandtes en Gud, hvorledes kunde jeg finde mig i, at det ikke var mig! Det gælder i Øjeblikket mere eller mindre i Italien. Vi er færd, der vil være Konge: Paven, Mussolini, Kongen og jeg, og vi prøver hver paa sin Maade at være den øverste. Paven ved Diplomati, Mussolini ved Magt, jeg ved Geni og Kongen ved Beskedenhed.

En Mand paa Øvre Notoden i Norge, der har et stort Kaninhold, fik forleden sin Bestand forøget med et meget stort Antal Kaninuner. Samtidig havde Huskatten faaet Killinge, og da Ejeren havde dræbt Killingerne, tog han tre Kaninuner og lagde dem ned ved Katten, der til en Begyndelse saa lidt misfornejt og forundret ud, men derefter ret hurtigt faldt til Ro med sit nye Arkom, og det varede ikke mange Dage, før Mis behandlede sine langørede Børn med den største Omhu og Kærlighed.

En engelsk Globetrotter paastaar i en Avisartikel, at man kan kende hver enkelt By i Verden paa dens Løgt.

Saaledes lugter, paastaar Engländeren, Paris af Parfume, Kaffe og varm Brød, London af Olie og Benzol, Berlin af Læder, Rotterdam af stærk Kaffe og stilletaende Vand, og Kairo af Æsler og Kameler.

Hvis man har i Sindet at begive sig endnu længere mod Øst, skriver Engländeren, gør man bedst i at forsyne sig rigeligt med Lugtsalt.

En ny Océankæmpe.

Kæmpeoceanlamper, større og hurtigere end nogen Damper, som hidtil er bygget, vil, efter hvad Vicegeneraldirektøren for den franske Amerikalinie, Jean Tiller meddele, blive bygget af Linien. Planerne til Damperen er ved at blive udtarbejdede.

DYRE PENGE

I. Europa i Amerikas Slæbetov. Af KNUD KORST.

I nogen Tid har man i forskellige europæiske Lande kunnet iagttage visse Tegn paa en Bedring i de økonomiske Tilstande — Tegn, der tydede paa, at der nu endelig var ved at indtræde en virkelig Konsolidering efter Krig og Inflation, og dermed Forudsætningerne for en ny Udfoldelse af det europæiske Erhvervsliv i Lighed med, hvad Tilfældet var før Krig.

Denne almindelige Stigning i Lænestemningen er et yderst betænkeligt Fænomen; thi det er indlysende, at Produktionsvilkårene derved bliver vanskeliggjorte, fordi Nutidens Bedrifter i saa udstrakt Grad arbejder med laante Pengemidler. En Mængde europæiske Bedrifter havde allerede før Renteforhøjelserne yderst vanskeligt ved at klare den tætte Rentebyrde; dette gælder i særlig Grad de tyske. Grunden til, at det store Fremstød, som man havde ventet fra tysk Industris Side, egentlig er gaaet i Staa paa Halvvejen, er sikkert de mægtige Renteudgifter, som tyske Virksomheder maa svare; en yderligere Forhøjelse af Udelsene til den passive Kapital vil antagelig skyde dette Fremstød yderligere ud i Fremtiden. Og paa samme Maade vil den almindelige Renteforhøjelse virke hæmmende paa andre Landes økonomiske Bedring. Vi skal senere særlig undersøge, hvorledes disse Forhold arter sig her i Landet.

De nævnte Renteforhøjelser viser ikke alene, hvor svagt Europas Erhvervsliv i Virkeligheden er, men ogsaa, hvor afhængigt det stadig er af det rige Amerika. Tilstandene i U. S. A. er i den Grad bestemende for Tilstandene i Europa, at man uden videre kan sige: økonomisk set bevæger Størstedelen af Europa sig i Amerikas Slæbetov.

Lad os til Belysning heraf ganske kort opdrille Hovedtrækkene i de sidste Aars finansielle Forhold mellem U. S. A. og Europa. Indtil i Fjor havde Amerika en saadan Kapitalrigelighed, at dette Land var i Stand til at udlåne enorme Summer til eller bringe enorme Summer i fremmede Lande, hvilket i højeste Grad kom Europa og da særlig Tyskland til Gode. Dette sidstnævnte Land havde det Held, at dets første Stabiliserings- og Reorganisationsperiode (1924-27) foregik, medens U. S. A. havde meget mere Kapital, end det skulde bruge. Men forøvrigt nød England, Sverige, Holland og flere andre Lande godt af denne Kapitalrigelighed; samtidig begyndte den indenlandske Kapitalandelen i de europæiske Lande jo ogsaa at tage Fart, og R sultatet blev en Række Nedsættelser af Diskontoen i forskellige Lande, en Omstændighed, som var af stor Betydning for Erhvervslivets Reorganisering i disse Aar; billige Penge er under saadanne Omstændigheder en meget stor Fordel.

Imidlertid udviklede Erhvervslivet i U. S. A. sig nu i et Tempo, som man vel aldrig har set Mægt i Verdens økonomiske Historie; navnlig fra Midten af 1928 tog dette Opsving Fart. Det gav sig Udslag paa alle Omraader — i en uhyre Forøgelse af Produktion og Transport, i Oprettelse af ny Foretagender og Udvikler af bestaaende, i en vældig Byggevirksomhed osv. osv. Men alt i alt med det Resultat, at Nationen saaledes fik Brug for sin egen Kapital (det er klart, at en saadan Udvikelse af Produktion, Transport osv. maa binde enorme Kapitaler). Og dette medførte i anden Omgang, at Amerika ikke alene maatte opføre med at laane Kapital ud til andre Lande; men det begyndte ogsaa saa

vidt muligt at trække sine Tilgodehavender hjem udefra, i første Række fra England.

Paa denne Maade blev Kapitalrigeligheden i Europa aføst af Knapbed, og Resultatet maatte nødvendigvis blive Stigning i Renten paa det fri Kapitalmarked.

Til Belysning af Udviklingen skal nævnes et Par Tal: I Januar og Februar i Aar blev der i U. S. A. udlivet ny amerikanske Aktier til et Beløb af 1704 Millioner Dollars mod 942 Mill. i det tilsvarende Tidrum i Fjor, altsaa omtrent en Fordobling; derimod blev der af fremmede Værdipapirer kun udstedt for 76 Millioner Dollars i U. S. A. i Jan.—Febr. laar mod 254 Mill. Dollars i det tilsvarende Tidrum ifjor; hvad der kommer paa Markedet af fremmede Værdipapirer, er altsaa blevet et rent Minimum mod tidligere Aars kolossale Beløb.

Man har talt saa meget om, at det var den uhyre amerikanske Børspekulation, der beslaglagde de mægtige Kapitaler, der her er Tale om. Men dette beror paa en Fejlslutning; thi ganske vist er der laant vældige Summer ud mod Børsapirer; men disse udlånte Summer er jo atter gaaet ud i Omsetningen, rimeligvis anvendt til Oprettelse af ny Foretagender, Udvikelse af Produktionen osv.

De amerikanske Centralbanker søger ganske vist ved Hjælp af Diskontoforhøjelse at modvirke denne fortsatte Opgangskonjunktur; men foreløbig er Opgangen saa stærk, at en Forhøjelse af Rentesaetningen paa en Procent eller to sikkert ikke rører Spekulanterne en Fjer. Bare Kursene i Jor, tjener de rigeligt dette Lud igen.

De europæiske Lande var som sagt for Størstedens Vedkommende ikke økonomisk stærke nok til at føre deres egen Rentepolitisk uafhængig af Amerika. Særligt nok, thi Rente-forhøjelse var alt andet end i deres Interesse. Centralbankerne kæmpede da ogsaa de fleste Steder imod en Diskontoforhøjelse, fordi de var klar over, at en saadan vilde gøre Forholdene for Erhvervslivet vanskeliggjøre; men deres Modstandskraft var saadannlig for ringe. Amerika trak sine Tilgodehavender hjem, eller Kapitalerne søgte af sig selv til Amerika for at være med i den store «Boom» — under alle Omstændigheder formindskedes Seddelbankens Beholdninger af Guld og fremmed Valuta de fleste Steder i en saa betydelig Grad, at Bankerne tilslidst maatte værne om deres Beholdninger ved en Forhøjelse af Udlånsrenten (Diskontoen). Ifølge moderne Seddeløvgivning skal de udstedte Sedler jo være dækket af en vis Mængde Guld eller fremmed Valuta.

Først forhøjede Englands Bank sin Diskonto i Begyndelsen af Februar d. A., nemlig fra 4% til 5% pCt., en Begivenhed, der tilskyndede de ringe (hvad er den Procent?), men som i Virkeligheden var af meget stor økonomisk Betydning og som da ogsaa vækte formelig Panik.

Allerede tidligere havde Sverige forhøjet sin Diskonto fra 3% til 4% pCt.; ogsaa Finland maatte sætte Udlånsrenten i Vejret (helt op til 7 pCt.). Men efter at Englands Bank havde forhøjet Diskontoen, kom Diskontoforhøjelserne i forskellige europæiske Lande Slag i Slag: Italien fra 6 til 7 pCt., Holland fra 4% til 5%, Polen fra 8 til 9, Østrig fra 6% til 7% og Ungarn fra 7 til 8. Endelig fulgte Tyskland med i den almindelige Opgang, nemlig fra 6% til 7% pCt., efter at Rigsbankens Behold-